

LECTORI SALUTEM!

Amikor az a megtiszteltetés ért, hogy a *Jelenkor* Petőfi-számát én állíthatom össze, az első öröm után inkább a tanácsstalanság és némi kétségbeesés lett úrrá rajtam. Sejtettem ugyanis, hogy a 2023-as bicentenáriumi év rendre-sorra ki fogja termelni a maga Petőfi-kiadványait, és a 2017-es Arany-év tapasztalataiból tudom, hogy ezek nagy része érdektelen lesz, más része a kultusz jegyében fogant, és csak egy kis hányada nyújt majd igazán érdekeset szakmai szempontból. (Az idei könyvhéten megjelenő ilyen-olyan regényes Petőfi-életrajzokkal Dunát lehetne rekeszteni.) Másképpen mondva: nem sok értelmét láttam annak, hogy egy újabb kötelező hommage lapszámot állítsak össze letudva ezzel a haza iránti szent kötelességemet. Sokáig gondolkodtam, hogy mi is lehetne mégis érdekes az amúgy nagyon is sokszínű Petőfi-irodalomban, amely mind a szakmai, mind a szélesebb olvasóközönség számára új nézőpontokat kínálhatna meglévő Petőfi-értéséhez.

Arra jutottam, hogy olyan kérdésekkel keresek meg általam nagyra becsült írókat, költőket, irodalomtörténészeket, amelyek arra irányulnak, hogy melyek azok a szempontok, amelyekből kicsit másképp lehet az agyonelemzett és agyonértett Petőfi-jelenségre rálátni. Vagyis ki tudják-e mozdítani a nagyon is súlyos Petőfi-univerzumot a maga tehetetlenségéből. Ugyanakkor attól mégis ódzkodtam, hogy egyfajta alternatív történelmi játékra hívjam föl a szerzőket, mert egyrészt Petőfi kapcsán – különös tekintettel a halála körül kialakult irodalomra – ez már része a kultusznak, másrészt a kísérlet üres szellemeskedésbe fulladhatott volna. Így valami olyasmit vártam a felkért szerzőktől, hogy a maguk alternatív Petőfi-értéséről adjanak számot.

Így született a mai legnevesebb Petőfi-szakértő, Margócsy István tollából egy fiktív Pálffy Albert-levelé, amelyben az egykori Tízek Társaságához tartozó idős író arról számol be, hogy a kanonizációs folyamat miként hozott létre többek között olyan Petőfi-képet, amely messze eltér az eredeti elképzeléseitől. De legalább ilyen érdekes problémákat vet föl az Owaimer Oliver tollából született tanulmány, miszerint ha Petőfi életben marad és elfogják, milyen büntetésre számíthatott volna. Kucserka Zsófiát arra kértem, hogy gondolkodjon el arról, miféle én körvonalazódik Petőfi szerelmes verseinek beszélője mögött, Pálffy Esztert pedig arra, hogy vajon mennyiben írta bele Petőfi Júlia alakját a *Murány ostromának Szécsi Mária*jába, és ezáltal mit tudhatunk meg Petőfi Júlia-képéről. Z. Kovács Zoltán *Az apostol* műfajának kérdéseiről töpreng, történetesen arról, hogy milyen kapcsolódásai vannak a verses regény korabeli modelljeihez, míg Vaderna Gábor azt magyarázza el, hogy mi is a baj a *Tigris és hiéná*val, és hol ragadhatók meg ennek a bajnak az okai. Mint látható, a szaktanulmányok korántsem a kultuszt erősítik, hanem eddig kevésbé firtatott kérdéseket járnak körül.

A fölkerült szépírók sem a kultikus Petőfi-kép felől közelítettek, hanem megpróbálták olyan szempontokat kínálni, amelyek meghökkentők, mint Szécsi Noémi fiktív leveléé, vagy éppen személyesek, mint Lövétei Lázár László verséé, vagy éppen Dragomán György családtörténeti vonatkozású szövegéé. Szabó T. Annát pedig arra kértem, hogy írjon a szerepjátszás jegyében Petőfihez szóló korabeli szerelmes verseket. És lőn.

A szám közöl egy általam átírt, eddig kiadatlan vígeposzkéziratot, amelyről nem eldönthető, hogy ál-Petőfi-szöveg, vagy maga a költő írta (az előszóból kiderül, hogy valószínűleg nem ő), és egyben az olvasó némi betekintést kaphat a filológiai nyomozás útvesztőibe is. Mivel a 2023-as év nemcsak Petőfi, hanem a *Hymnus* születésének kétszáz éves ünnepe, bónuszként közlünk egy Kölcseyről szóló vígjátékot a neves Kölcsey-szakértő, Onder Csaba tollából.

Mindezeket abban a reményben bocsátjuk a nyilvánosság elé, hogy a reménybeli olvasó velünk tart a kissé talán szokatlan irodalomtörténeti bolyongásunkon, amelynek a végére érve talán még módosulhat is az érdeklődők Petőfi-képe.

A szerkesztőség nevében a vendégszerkesztő:
Milbacher Róbert